

ÚLOHA OBCHODNÍKA NA OTEVŘENÉM EFEKTIVNÍM TRHU S ELEKTRINOU

Jiří Michalik

MORAVA-CHEM, spol. s r. o., Leoše Janáčka 20, CZ-737 01 Český Těšín
Telefon 00420 558 7691 60, Fax 00420 558 7691 63, j.michalik@morava-chem.cz

Definice obchodu

Obchod je specifická ekonomická činnost, jejímž prostřednictvím se uskutečňuje prodej a koupě zboží a poskytnutých služeb za peníze. Do obchodu zařazujeme všechny činnosti spojené s nabídkou a poptávkou uskutečňované mezi prodávajícím a kupujícím, které vedou k realizaci sjednané transakce za předem dohodnutých podmínek. Obchod je zařazen v terciární sféře národního hospodářství.

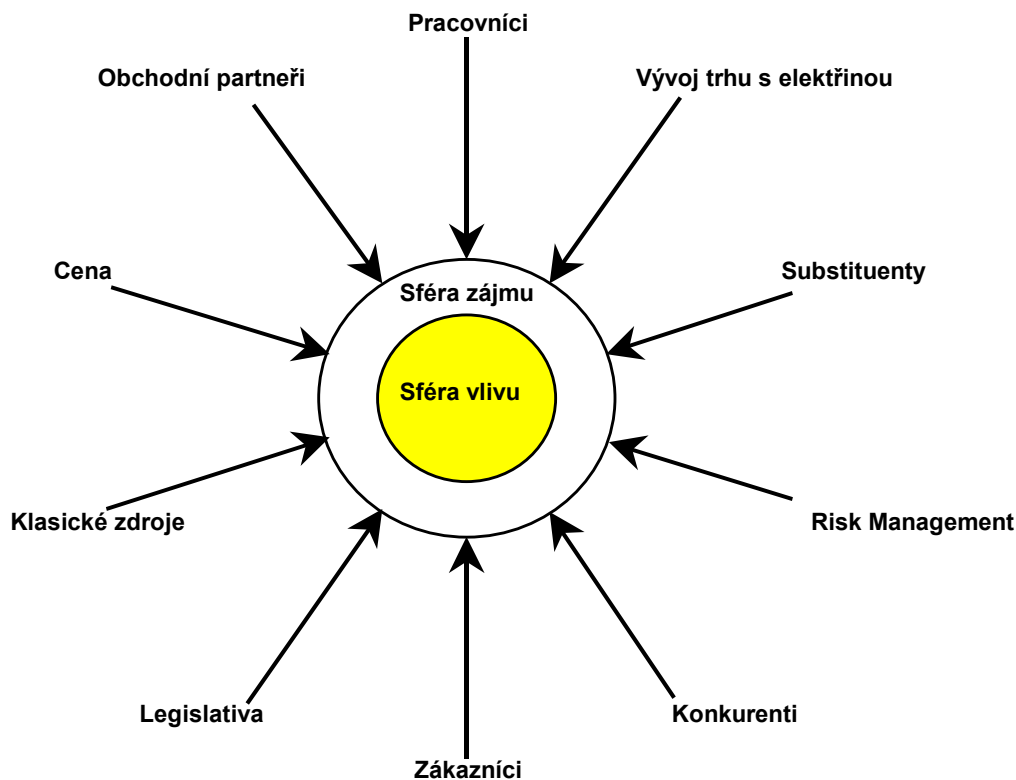
Historie

Obchod jako zvláštní, samostatná hospodářská činnost se začíná objevovat na rozhraní rodové a otrokářské společnosti po oddělení řemesel od zemědělství a města od vesnice, kdy vzniká zbožová výroba a z jednoduché zbožové výměny se stává peněžní směna. Majitelem výrobku je jeho výrobce a cílem výměny je získat jiný výrobek.

Formování obchodu jako specifického odvětví (oboru) lidské činnosti vrcholí třetí velkou společenskou dělbou práce, při které se vyděluje kupec jako člověk výlučně se zabývající směnou zboží, kdy narůstá místní a časová diference mezi oběma akty směny – koupí a prodejem – a především specializace výroby, a to vyžaduje činnost i osobu, která zajistí směnu zboží mezi městem a vesnicí, mezi jednotlivými výrobci a mezi výrobcem a panovníkem (vládnoucí vrstvou).

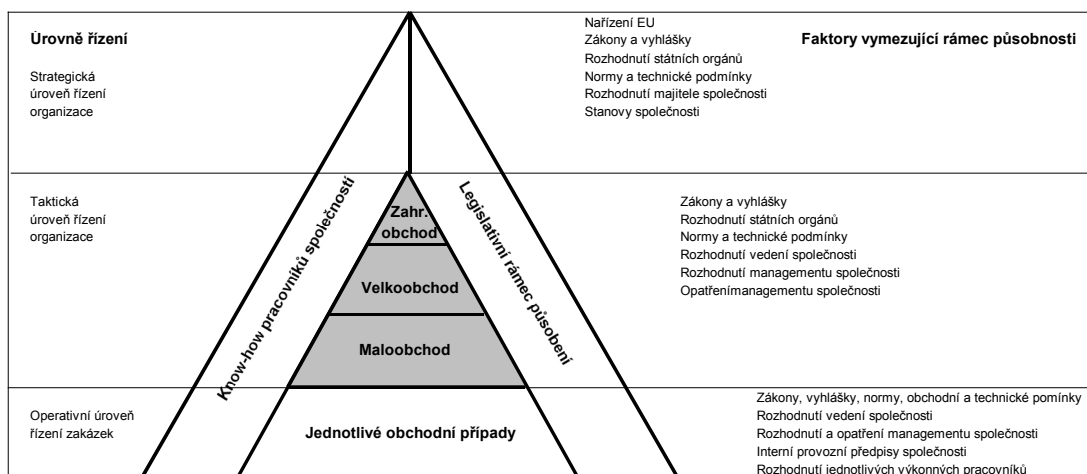
Současnost

Jaká je úloha obchodníka na otevřeném efektivním trhu s elektřinou v současnosti v prostředí globálního e-businessu, u produktu, který sám svou podstatou vytváří přirozené podmínky tvorby monopolů ? Je účastník trhu v podobě obchodníka vůbec potřebný, nebo se jedná o parazita, který vlastně nevytváří žádné hodnoty ?

Obchod s elektrickou energií je velmi ovlivněn minimální místní a časovou diferenciací mezi výrobou a spotřebou, předem definovaným způsobem systémem distribuce. Je mnohem, mnohem komplikovanější, než-li je tomu u klasické výroby skladovatelného zboží. Obchodník je pak styčným bodem a stabilizujícím prvkem v soustavě leckdy i protichůdných sil nejen vůči jednomu subjektu na trhu, ale v celém řetězci účastníků od výroby, přenosu, distribuce a až po spotřebitele. Pouze obchodník je schopen celou soustavu řešit z globálního hlediska s pro klienta optimální řešením.

Klasickým příkladem protichůdných sil je dualita vývoje legislativy a samotných potřeb a podmínek vývoje tržního prostředí. Je obecným rysem legislativy, že zpravidla následuje, a to se značným s časovým odstupem, skutečné podmínky a potřeby praxe. Jen málo kdy samotné praxi předchází nebo ji následuje s nulovým zpožděním. Vymezuje-li legislativa jeden ze základních pilířů působnosti subjektů na trhu, její absence je schopna vývoj trhu zastavit nebo jeho samotnou existenci ohrožit.

Jednou ze základních chyb je skutečnost, nezná-li energetická legislativa pojem „obchodník s elektrickou energií“. V tomto případě nelze o trhu vůbec hovořit – zákazník má předem definovaného partnera. Takovou lze charakterizovat i stávající situaci na Slovensku. Základní premisa, ze které se zřejmě při tvorbě podmínek slovenského trhu s elektřinou vycházelo je ta, že Slovensko je poměrně malým trhem s elektrickou energií, je zde prakticky jen jeden výrobce elektřiny na prodej do zahraničí a teplárny jsou napojené v REAS a nemají nutkavou potřebu samostatně vystupovat na energetickém trhu. Ze současné definice zákona a s ohledem na absenci systému, který by evidoval vzájemné dodávky uvnitř trhu na Slovensku, splývá tak oblast velkoobchodu s obchodem zahraničním. Obdobným způsobem bychom mohli pokračovat v případě zbývajících duálních sil.

Energie je krví průmyslu, je měnou tvrdší EURa a dolaru a je prakticky nemožné pro konečného odběratele přímo dosáhnout optimální ceny bez rizika a bez několikanásobně nebo řádově větších investic do zajištění procesu nákupu, přenosu a distribuce v prostředí zatíženém druhotnou platební neschopností. Na druhé straně

integrální řešení tržních systémů je činností vysoce náročnou, vyžadující „renesanční“ typy vůdčích osobností, znalých nejen technokratické řešení systémů, ale rovněž i oblast makro a mikro ekonomiky, daňové a celní problematiky, sociálních věd, ale i rovněž ochotu a úzkou spolupráci řešitelských týmů. Je v zájmu státu, aby jménem všech svých občanů, oblast energetiky maximálně sledoval a podporoval. V podmínkách jednotné EU to pak platí ještě víc.

„Obchodnické umění je stádium, které následuje po umění“

Warhol